

# FENT CARREERANY

MARIA DE LA SALUT



Número 196

Any XVII

GENER, 2003



ELS EXCURSIONISTES D'AQUEST MES AMB MULETA GRAN AL FONTS

# BON NADAL!

# Sumari

Editorial i sumari .....	2
De Sóller al refugi de Muleta .....	3
Concurs de Betlems .....	4
Renovació de la Junta Directiva de l'Associació de Premsa Forana .....	4
Soliman el Magnífic .....	5
Cap on anam? .....	6
Poema dedicat al rellotge de Maria ...	6
Neix compartircotxe.com .....	7
El petit comerç posa en pràctica mesures de reducció de residus .....	8
L'esperit de Nadal .....	8
Un record emocionat a les mèl·leres...	9
Bullit de Notícies .....	10
Demografia. Telèfons d'interès .....	12
El temps. ....	13
Carta a Sor Francisca Negre .....	13
Carta de Ruth Gabarró .....	14
Els empelts .....	15
Feines i costums del mes de desembre ..	15
Què ens ha arribat a la biblioteca ....	16
Carrerany Esportiu: Campionat individual de Mallorca d'Escaes .....	16
Volta internacional a Menorca .....	17
Índex 2002 .....	18

## FOTOGRAFIES:

Magí Ferriol  
Miquel Morey

Amb el suport de:



GOVERN DE LES ILLES BALEARS

Conselleria d'Educació i Cultura  
Direcció General de Política Lingüística

# EDITORIAL

Arribam al mes de desembre i, com cada any, feim un balanç, en forma d'índex, del que hem publicat durant els dotze mesos de l'any que ara acaba. "Feina feta té bon trenc" sentíem dir als nostres padrins. Fa goig veure la feina feta. Si està bé o malament ho heu de jutjar vosaltres. Per part nostra intentam, robant temps allà en no n'hi ha, entre feina i feina, fer-la el millor i més ràpidament possible.

La queixa que més hem sentit sobre la revista és que aquesta surt tard. Fins i tot hem tengut alguna baixa al·legant aquest motiu. Bé, intentem pensar quin procés segueix l'elaboració de la revista. Primer de tot la recollida de material que solem tancar amb l'acabament del mes anterior. Quan el tenim l'hem de transcriure, corregir i muntar sobre una maqueta informàtica. Acabat això la duim a la impremta. I si aquesta no té moltes altres feines, altres problemes o algun dia de festa (com passarà aquest mes) amb una setmaneta la tenim a punt de distribuir. I aquí comença una altra espera perquè també ha de venir bé. Malgrat tot això que us acabam d'explicar la revista sol esser a ca vostra abans del dia 15 del mes següent (llevat de les que s'envien per correu). Esperam compregueu que per una gent que no s'hi dedica professionalment són uns terminis acceptables.

Però com que l'any s'acaba i en comença un altre (pel llevant neixen dies) ens proposam millorar la nostra feina intentant que la revista arribi a les vostres mans si no pot ser més prest sí amb més qualitat i sempre dins la primera quinzena del mes. I com que prest arribarem a un número especial, el 200, també ho volem celebrar de manera especial amb tots vosaltres. Serà allà devers el mes d'abril. Prest us n'assabentarem del que preparam.

Just ens queda desitjar-vos unes bones festes de Nadal, i que l'any 2003, juntament amb aquest calendari il·lustrat amb una foto de Pere Mascaró, que ens ha cedit Maria Munar, sigui un any de goig i alegria per a tots.

Molts d'anys i bones festes

## HAN PARTICIPAT EN AQUEST NÚMERO:

### EQUIP DE REDACCIÓ:

Magí Ferriol Bauzà  
Joan Gelabert Mas  
Joan Gual Bergas  
Miquel Morey Mas  
Onofre Sureda Ribas

Antoni Gelabert Mas, Miquel Rosselló i Quetglas, Llorenç Font Dalmau, Ruth Gabarró, Francesca Maria Mas, Gaspar Mas i Pep Ferriol Torelló.

EDITA: Associació Cultural FENT CARRERANY  
Sant Miquel, 11 07519- Maria de la Salut

IMPRIMEIX: Gràfiques SIBA  
Santa Margalida

correu electrònic:  
fentcarrerany@premsaforana.com

Nº DEPÒSIT LEGAL: PM-457/1986

La redacció de Fent Carrerany no es fa responsable de les opinions dels qui hi escriuen



## ANÀREM DE SÓLLER AL REFUGI DE MULETA, PASSANT PER LLUC-ALCARI

El passat diumenge dia 1 de desembre, una cinquantena de valents excursionistes ens llevàrem la son ben d'hora i anàrem a fer dues meravelloses excursions, dues pel preu d'una. Una de Sóller fins l'Oratori de Castelló i l'altra fins a Lluc-Alcari. D'allà tornàrem a Muleta on ens esperava el dinar i també un grapat de "valentes dones" que es dedicaren a cercar esclatassangs. Aquí teniu la història gràfica.



Deixàrem els cotxes a l'entrada del Museu de Ciències Naturals de Sóller.



Ens aturàrem a tastar uns ja gustosos murtons, quan pujàvem pel camí des Rost.



Berenàrem al costat de l'oratori de Castelló, quasi en runes



Arribàrem fins a Lluc-Alcari



Per a arribar a Muleta no ens quedà més remei que anar botant parets



Les que no feren la doble caminada, cercaren i trobaren esclatassangs. La presidenta de Fent Carrerany s'estrenà en aquestes feines.



Aquí ens teniu a quasi tots a l'hora de dinar, peus baix taula

## CONCURS DE BETLEMS

Per les properes festes de Nadal, **Fent Carrerany convoca** un concurs de Betlems.

Hi poden participar totes les persones del terme de Maria que fins dia 24 de desembre s'hauran inscrit a l'Ajuntament. Només caldrà fer constar el nom i llinatges, domicili i telèfon. A partir d'aquest dia, el jurat es posarà en contacte amb les persones inscrites per quedar d'acord amb el dia i hora en que podrà passar a veure el Betlem.

## RENOVACIÓ DE LA JUNTA DIRECTIVA DE L'ASSOCIACIÓ DE PREMSA FORANA DE MALLORCA

El passat dijous, dia 28 de novembre, tingué lloc a Sant Joan, la renovació per tres anys de la Junta Directiva de l'Associació de Premsa Forana de Mallorca. Les revistes que participaren a aquesta elecció foren 29 de les 42 associades en l'actualitat i vuit foren els candidats per ocupar els set llocs de la Junta Directiva. A la fotografia hi podeu veure els membres electes que són d'esquerra a dreta: Magí Ferriol, de Fent Carrerany (Maria de la Salut), Joana Mora de Llum d'Oli (Porreres), Rafel Oliver de n'Alí (Andratx), Maria Galmés de Flor de Card (Sant Llorenç des Cardassar), Gabriel Mercè de La Veu de Sóller, Miquel Company de Mel i Sucre (Sant Joan) i Jaume Ordines de la revista Campanet. Gabriel Mercè serà el president, Rafel Oliver el

vicepresident, na Joana Mora, la secretària i na Maria Galmés la tesorera.



INCA, a 1 de desembre del 2002

Un màster d'història que va fer fa 50 anys en Miquel Rosselló i Quetglas, de l'època del Renaixement, titulat:



## Soliman el Magnífic

Després de la presa de Constantinoble l'any 1453, l'imperi otomà de religió islàmica va impulsar rigorosament els seus intents de penetració cap el cor de l'Europa cristiana per la conca balcànica-danubiana, i les rutes del mediterrani. En la seva progressió pel camí del Danubi, va xocar amb els Hamburg d'Àustria i en les seves reiterades ofensives mediterrànies amb els Hamburg d'Espanya. Les planures hongareses i l'estret de Mesina varen esser, respectivament, les fronteres mòbils on s'estabilitzaren els fronts continental i marítim. Com ja es va indicar a les biografies de Carles V i de Francesc I, els turcs varen intervenir decisivament a la política europea, amb el seu suport a França i a vegades als protestants alemanys, en les seves lluites contra les forces imperials. Fins a cert punt, això va tenir una rèplica a l'orient mitjà, on Carles V va cercar l'auxili dels perses, empedreïts rivals dels turcs, per tal d'obstaculitzar els pas d'aquests darrers cap el centre i cap a l'occident europeu.

Soliman el Magnífic, el soldà otomà que va presidir l'època d'or de l'Imperi turc, va néixer l'any 1495 i va morir en el camp de batalla, davant les murades de la ciutat de Segredin, el 5 de setembre de 1566. Fill de Selim I, el brillant conqueridor d'Egipte, i a qui va succeir en 1529, després d'haver actuat com associat del seu pare en el tron, des de molt jove va donar un gran impuls a la progressió de les seves tropes en els diferents fronts l'any 1521, fet que va fer que aconseguís la fortalesa de Belgrad, victòria que li va permetre el domini de Sèrbia. L'any següent, el 1522, va caure a les seves mans l'illa de Rodas i el 1526 després de la contundent victòria dels genissars en els camps de batalla de Mohaces, va fer l'entrada triomfal a Budapest, la capital d'Hongria. Aquests èxits varen obligar a Carles V d'Espanya i Alemanya a emprar-se a fons per aturar l'allau otomana davant les murades de Viena, suprem objectiu de la mitja lluna.

Viena va aconseguir resistir victoriosa l'atac de les hosts de Soliman, el qual, tot d'una, donant mostres d'una formidable capacitat de reacció, va emprendre una ofensiva contra els perses, l'any 1533, mentre

firmava les capitulacions a França l'any 1536, i es llançava a una trepitant política mediterrània amb el suport de les bases de Tolon i Marsella i en els corsaris berberiscos del nord d'Àfrica. Les possessions espanyoles a Itàlia, inclús la façana del mediterrani de la península ibèrica tremolaven cada estiu per la possibilitat d'un desembarcament otomà. Ciutadella, a l'illa de Menorca, va esser saquejada i ocupada per una esquadra turca, l'any 1558, que se'n va endur, quan es retirava, molts de captius, rescats després a preu d'or.

Com a contrapartida les capitulacions firmades a França permeteren el desenvolupament de comunitats cristianes a l'Orient pròxim.

Els principals èxits de Soliman el Magnífic en la mediterrània foren a les possessions venecianes que varen esser arrassades per l'empenta otomana, però la república de Sant Marc es venjaria, recorrent a l'Aliança d'Espanya i el Pontificat. En efecte, la constitució de la Lliga Santa entre aquestes grans potències costaria a Turquia, ja mort Soliman, la gran derrota de Lepant, l'any 1571, on va triomfar el geni militar del jove don Joan d'Àustria. Soliman projectava agafar l'Europa cristiana, valent-se de l'aliança francesa, entre els braços d'una tenalla, on un braç apuntava cap a Viena i l'altre cap al mediterrani occidental; on els otomans, els seus hostes convidats, es negaren a instal·lar-se a Tunísia. A la darrera campanya, després d'acumular forces en els Càrpats per fer-se amo i senyor de la totalitat del territori húngarès, la gegantesca ofensiva amb la que sommiava no li va esser propícia i va trobar la mort, assetjant la fortalesa de Segredin, el 5 de Setembre del 1566. Absorbit per la seva trepidant política exterior, Soliman el Magnífic no va descuidar els problemes interns que l'Imperi otomà tenia plantejats, en particular i pel que fa a la organització administrativa i financera del mateix, tasca a la qual va dedicar especial compte. Com la majoria dels sobirans d'occident va gastar grans sumes en la contrucció d'edificis públics com per exemple: la gran mesquita de Constantinoble. Aquesta ciutat va experimentar sensibles reformes urbanes que la varen fer més agradable a la vista, durant el regnat de Soliman el Magnífic.

Des d'aquestes pàgines vull donar una abraçada a tots els mariers i marieres, i vos desig que teneu un bon Nadal, bones festes i un bon any 2003.

El vostre paísà que vos estima,  
Miquel Rosselló i Quetglas



## CAP ON ANAM?



Un diumenge del mes de novembre, mentre feia una volta amb bicicleta pels nostres envoltants, anava escoltant el programa "El suplement" de Catalunya Ràdio programa que dirigeix d'una manera molt fresca Xavier Solà. És un programa molt entretingut que us recoman fermament. S'emet els matins, de 10 a 13 hores, dels dissabtes i diumenges. Però no és del programa que volia parlar sinó d'una de les intervencions que fou el detonant del que us vaig a comentar.

Hi telefonà una dona, supòs que ja major, que es lamentava dels excedents que té, en productes alimentaris, la societat occidental i que, o bé són destruïts o es fan malbé. Aquella dona no se'n podia avenir que no es pogués trobar una manera per fer arribar aquests aliments a aquesta gran part de població que no té ni els mínims per poder-se alimentar. Proposava mobilitzar avions i camions de l'exèrcit per a aquesta causa.

Rumiant sobre tot això, mentre pedalava, em vingueren pel cap moltes coses i vaig intentar fer un autoexamen del nostre comportament envers el que tenim i perquè ho tenim i els altres no i com ho consumim.

Les conclusions a les quals vaig arribar em feren empegueir, avergonyir i em causaren una profunda pena. Vull que tingueu en compte que el que dic no em referesc a individualitats, que d'aquestes n'hi ha de tota casta, sinó a la nostra societat, la que anomenam accidental, de manera global, encara que les possibles solucions hauran de venir d'accions individuals de conscienciació. Vivim en una societat l'objectiu de la qual és el consum i guanyar diners. Consumir, comprar, gastar d'una manera accelerada és el que es persegueix i, desgraciadament, s'aconsegueix. El qui no entra dins aquesta roda se sent desgraciat. I ara s'acosta l'època que més s'incentiva: l'època de Nadal i Cap d'Any. Crec que no és necessari detallar què i com ho consumim.

El que està molt clar és qui som els que consumim en aquest món. No puc precisar amb dades estadístiques la proporció exacta però crec que menys d'un 10% de la població mundial gasta tants recursos

com el 90 % restant. Us imaginau que li passaria a la nostra mare Terra si aquest 90 % tingués al seu abast tot el que nosaltres tenim? Això és una gran injustícia que, en certa manera, explica el perquè hi ha gent disposada a jugar-se-la, o més exacte, donar la seva vida per lluitar contra el que creuen que és la causa d'aquesta injustícia.

Record ara una propaganda que es feia pels mitjans periodístics i audiovisuals, quan encara tots eren en castellà, que deia: "Si tu puedes, España no puede", campanya que cridava sobretot a l'estalvi energètic. Ara les coses han canviat i resulta que Espanya i nosaltres ho podem pagar, però a costa de què? De qui? Ara qui no ho podrà pagar serà la terra.

Jo vos voldria convidar a compartir aquestes reflexions amb mi i estalviar recursos de tot tipus, perquè encara que els puguem pagar i consumir hi ha molta de gent que no pot. I siguem solidaris, cerquem la manera de poder-los ajudar. L'egoisme just ens durà a més egoisme i més odi. S'acosta Nadal, diuen temps de pau i amor. Fem que no sigui un tòpic. Aprofitem-lo per regalar pau, amor, temps, una passejada, un somriure.

Magí Ferriol

### Poema dedicat al rellotge de Maria de la Salut.

#### Sonet

un segle d'amor i de grandesa  
has tocat les hores dels mariers,  
com un gegant vigiles els papers  
quan han passat la vida amb noblesa.

Tu vas contant els dies, i després  
mos dones la factura amb prestesa,  
quants de padrins miraven ta bellesa!,  
tu eres, per ells, sempre el millor confés.

Les hores tocaves pel nadó  
com àuria de pau i d'alegria  
anunciant miracles del senyor.

Tu, tocaves pel padrí i sa padrina  
endolat de pena, tu eres el major  
profeta sentimental, flor de Maria.

Miquel Rosselló i Quetglas.  
Inca, a 27 de novembre del 2002.

## Neix compartircotxe.com

### LA PÀGINA INICIALMENT VA DIRIGIDA A LA POBLACIÓ UNIVERSITÀRIA

Carreteres saturades de cotxes? Problemes per aparcar? Embossos de trànsit? Contaminació? Fums? Gastes molta benzina? Et cansa conduir? Tots aquests són problemes habituals avui en dia. La cultura d'anar en cotxe –fortament arrelada a Mallorca– ens ha duit a un caos de molt difícil solució.

L'any passat sortia a la llum un estudi a on es desvetllava que Palma és la segona ciutat mundial amb més cotxes per habitant, tan sols superada per Singapur, i superant a dins Europa a la "mítica" i caòtica Milà (Itàlia). De fet, encara hi ha gent que pensa que aquesta dada és un senyal de progrés i de prosperitat. Són moltes les famílies mallorquines que tenen més de 2 cotxes (1 pel pare, 1 per a la mare, i 1 per a cada un dels fills). Siguem sincers, quan el cotxe va arribar a Mallorca, tothom va renunciar al seu mitjà de transport anterior, i va abraçar aquell nou enginy de la tècnica que era molt més pràctic i còmode que el carro, el tren o els autobusos (llavors, quasi inexistents). Els trajectes eren més ràpids, s'aparcava just enfront d'allà a on un volia anar i a més es guanyava en independència (deixaven de dependre dels horaris del tren). És més, el fet de disposar de cotxe significava apuntar-se al progrés econòmic. Era una forma de renunciar a la tradicional economia agrícola per apuntar-se a la nova economia de serveis que floria a Mallorca.

Tots els països occidentals varen patir en el seu moment aquest <<boom>> del cotxe. Però a mesura que el cotxe augmentava la seva presència a les ciutats, els primers símptomes d'aquesta sobreexplotació del cotxe es varen començar a manifestar. Aparegueren els primers embossos de trànsit, ja no es podia aparcar a qualsevol banda i això feia que els viatges amb transport privat

perdessin la seva comoditat inicial. Europa va tornar a potenciar el transport públic en totes les seves variants (tramvia, tren, autobusos, entre d'altres). Mentrestant els conductors s'agrupaven i decidiren usar una nova via d'usar el transport privat: compartir cotxe.

Aquesta nova modalitat, encara no gaire estesa a Mallorca, presenta molts d'avantatges, uns de tipus econòmic (es redueix el consum de benzina i les despeses derivades de l'ús del cotxe), i uns altres de caire més social i medi ambiental, derivats de la reducció del volum de trànsit (reducció de les emissions de CO<sub>2</sub>, descongestió de les carreteres i augment de la facilitat per aparcar).

Amb aquesta finalitat neix compartircotxe.com, una pàgina web destinada inicialment a la població universitària (estudiants, professors, personal administratiu i d'altres). La pàgina intenta ser una eina per a estimular l'ús del cotxe compartit en els trasllats al campus. **Es tracta d'una base de dades a on es poden trobar universitaris (amb cotxe o sense), disposats a compartir cotxe.** En la pàgina apareixeran el telèfon i e-mail dels universitaris que així ho desitgin, indicant-se també la zona en la que viuen i en quines hores fan els seus trasllats al campus. D'aquesta manera **es facilita que es posin en contacte persones que tenen un itinerari i horaris semblants.**

La pàgina web començarà a estar disponible a finals de novembre. Tots aquells que vulgueu formar part d'aquesta iniciativa, tan sols vos heu d'adreçar a la pàgina <http://www.compartircotxe.com> i omplir un formulari. En la pàgina també podreu consultar un llistat d'universitaris adherits a la proposta. Si algun d'ells tengués una ruta i uns horaris semblants als vostres, ja ho sabeu: contactau amb ell, i ja haureu fet la primera passa perquè els vostres trajectes a la UIB siguin més barats i més ecològics.

Confiam amb la vostra participació!!

## El petit comerç comença a posar en pràctica mesures de reducció de residus

*La campanya "Comerç Amic del medi ambient" té com a finalitat sensibilitzar els comerciants i els consumidors en la necessitat de reduir residus*

Durant el darrer any el GOB ha dut a terme un porta a porta als comerços d'alimentació (botigues, carnisseries, forns, peixateries, tendes d'alimentació ecològica...) i als llocs de venda dels mercats municipals, amb la finalitat de sensibilitzar els comerciants de la necessitat de posar en pràctica mesures per reduir el consum de plàstic en els comerços.

Amb aquesta campanya, el GOB i la Direcció General de Comerç volen fomentar un comerç de qualitat, responsable amb el medi ambient i equiparable amb el comerç dels països me's avançats. El petit comerç, per la seva estructura i proximitat al client i pel seu compromís amb la realitat de Balears està cridat a ser pioner en la millora del medi ambient.

Els comerciants conscients d'aquesta necessitat han acollit amb satisfacció la campanya i han col·laborat en la difusió i la promoció de la senalla, el carretó, les bosses de tela i en la reutilització de caps de cartró. Amb la finalitat de premiar els clients que ja van a comprar amb senalla i de provocar un canvi d'hàbits en aquells que encara no hi van, els comerciants regalen als consumidors responsables una bulleta per entrar en el sorteig de senalles i bosses de tela.

**Vivian Caoba ha estat l'estrella de la campanya. Ha repartit 1.000 senalles i 7.000 bosses de tela**

La vedet Vivian Caoba és l'encarregada de fer les rifes i, en to d'humor, aconsella els clients com anar a comprar sense produir residus. De moment, la vedet mallorquina ha realitzat 30 actuacions a l'illa.

**L'èxit d'aquesta iniciativa ha comptat amb la participació de tots els sectors implicats**

La Direcció General de Comerç, conscient de la necessitat d'estimular la participació dels comerciants, puntua favorablement a les convocatòries d'ajudes i subvencions a tots aquells comerços que han participat en la campanya.

També ha estat fonamental la col·laboració dels ajuntaments, de les associacions de comerciants, - en alguns casos de les associacions de veïns-, dels

consumidors i la transmissió de la informació a través dels mitjans locals. Tot això ha generat un clima d'expectació i col·laboració que ha permès la sensibilització d'un sector important de la població.

El to divulgatiu i els plantejaments en positiu ha aconseguit generar una bona resposta que prepara el camí per a decisions administratives més contundents tendents a la reducció de residus.

### Projectes en marxa

En aquests moments s'està treballant en 3 nous municipis, i s'està preparant una campanya amb les tendes d'alimentació ecològica del municipi de Palma.

També es té en projecte la creació d'un mercat municipal Lliure de Plàstic amb l'objectiu que aquesta iniciativa es vagi estenent a altres llocs.

### Principals objectius:

Reducció i substitució de les bosses de plàstic  
Comercialització de productes respectuosos  
Eliminació d'envasos i embalatges excessius i innecessaris  
Col·laboració amb la recollida selectiva  
Participació en la millora de l'entorn  
Implicació en plans de mobilitat sostenible als comerços

Llorenç Font Dalmau, Can Picafort

LA POSIA DE L'AMO EN LLORENÇ

### L'esperit de Nadal

Els cels i la terra exploten en llum,  
pareix que tots els cors tenen alegria.  
La nit es veu clara, com si fos de dia,  
i del maig, dins l'hivern, sentim el perfum.

Però en molts d'aspectes tot és pallum,  
com fer retxes dins l'aigua, jo diria,  
caramull de paper encès per un dia  
que crema i no deixa res més que fum.

Recordem els que justícia imploren,  
els pacífics i afligits com cal,  
els que volen fer feina i no en troben...!

Els mansos, els pobres, els que tenen mal,  
els que passen fred i fam... i els que ploren.  
Perquè això... Això és l'esperit de Nadal!



## Un record emocionat a les mèl-leres, ocells quasi domèstics

Feia temps que havia observat que les mèl-leres que tenia cada any per les moreres i els fassers dels jardins interiors de l'Hospital del Mar, i que cada dia mirava des del meu despatx, i fins i tot algunes vegades havia sentit cantar, no apareixien aquest any. Em pensava que o bé havien emigrat o l'entorn no els era favorable, encara que no havia canviat res aparentment. I no m'havia conformat a no veure-les, i adesiara mirava per la finestra per veure si les aluiava, i res de res.

Fins que l'altre dia vaig llegir al nostre estimat *Diari de Balears*, una nota esfereïdora d'un periodista i professor de la UIB que denunciava l'extermini de les mèl-leres pels plaguicides, i que pràcticament havien desaparegut del Campus, i que fins i tot n'havia vist de mortes. I mira per on vaig trobar l'explicació, dramàtica explicació, a les meves ànsies de trobar-me novament les mèl-leres.

Realment és un drama des del meu punt vista, i des del punt de vista de la biodiversitat i l'ecologia, el que està passant amb aquests i d'altres ocells, encara que aquest, la mèl-lera, es quasi un veïnat estimat a tots els racons de Mallorca. Quanta gent en té d'engabiades a casa i gaudeix del seu inconfundible i melodiós xiulet!



Només em queden els ropits que també acudeixen puntualment a la tardor i a l'hivern a volatejar sobre els arbres dels jardins interiors del meu hospital. I aquest any afortunadament han aparegut i ja els contemplant cada dia, i a vegades m'hi pass uns minuts. Amb la pitrera ocre i sempre amb moviment, i estic segur que ja ens coneixem perquè a vegades em sembla que volen parlar-me però no poden. Qui sap si amb l'evolució arribarem algun dia a entendre-les! M'agradaria poder-ho viure!



I perquè serveixi d'homenatge a les mèl-leres que ja no hi són, haurem d'esperar l'any que ve perquè una nova tongada s'instal·li als nostres entorns i ens alegrin amb el seus xiulets i el seus vols amunt i avall, he traduït la preciosa cançó que els Beatles li varen dedicar i que està recollida als seu antic àlbum blanc, es diu *Blackbird*, i aquí la pos per si algú amb una certa nostàlgia i una guitarra a l'abast en vol mantenir el record.

### Mèl-lera

Lenon; McCartney

Mèl-lera que cantes quan mor la nit  
Desplega les ales arrufades i emprèn el vol  
Tota la vida  
Tan sols esperes aquest moment per aixecar-te

Mèl-lera que cantes quan mor la nit  
Obre aquests ulls clucs i comença a mirar  
Tota la vida  
Tan sols esperes aquest moment per ser lliure

Vola mèl-lera Vola mèl-lera  
Des de la llum de la fosca i negra nit

Vola mèl-lera Vola mèl-lera  
Des de la llum de la fosca i negra nit

Mèl-lera que cantes quan mor la nit  
Desplega les ales arrufades i emprèn el vol  
Tota la vida  
Tan sols esperes aquest moment per aixecar-te  
Tan sols esperes aquest moment per aixecar-te  
Tan sols esperes aquest moment per aixecar-te

(Traducció lliure)

Antoni Gelabert Mas, Barcelona; novembre-2002

# BULLIT DE NOTÍCIES

## OBRES A L'AJUNTAMENT

La darrera setmana de novembre començaren les obres a la Casa de la Vila. Aquesta remodelació de l'Ajuntament pretén optimitzar els diferents espais de què consta l'edifici, així com fer una adaptació que elimini les barreres arquitectòniques que suposa l'actual disposició. P Tal i com podeu comprovar a la fotografia que acompanya aquesta informació, s'ha començat per la part de l'entrada, d'on s'ha eliminat l'actual escala, que s'ha de substituir per una altra més dolça i més assequible. També s'hi ha de posar un ascensor per facilitar l'accés, a les plantes superiors, a les persones amb alguna discapacitat física. Ja se sap, per posar-se guapo, s'ha de patir una mica!



## OBRES A CA SES MONGES

També han començat les obres a Ca ses Monges que han de possibilitar que aquest emblemàtic espai que ha passat a mans del poble de Maria tenguí la possibilitat de ser usat com un espai polivalent apte per a associacions i per a múltiples activitats culturals que s'hi puguin organitzar. La primera fase de la remodelació consisteix a enderrocar els edificis al pati, cosa que ha de permetre ampliar la



seva capacitat i fer-lo encara més apte per a activitats a l'aire lliure. Tot d'una que s'acabi amb el pati s'ha de començar amb la reforma interior.

## VISITA DE LA TERCERA EDAT AL CONSOLAT DE LA MAR

El passat dia 26 de novembre la tercera edat de Maria va anar d'excursió a Ciutat, a visitar el Consolat de la Mar, seu de la presidència del Govern de les Illes Balears. I quan arribaren al Consolat de la Mar, a més de l'inquilí de la casa, l'honorable President del Govern de les Illes Balears, senyor Francesc Antich, els reberen quatre militants del PSOE de Maria: Miquel Mestre, Rafel Oliver, Martí Ferriol i Biel Sabater. Més d'un dels assistents va quedar estorat, no s'esperaven aquesta rebuda, ni el discurs que els feren. Creien anar a fer una visita cultural, no una excursió política.

Ben mirat, l'únic dels mariers "joves" que tenia excusa per ésser allà era en Miquel Mestre, ja que és director general del Govern, però els altres tres no hi tenien cap relació amb aquella casa, excepte el carnet del PSOE. Amb accions com aquestes s'està fent mal a la democràcia i a les institucions, ja que el consolat de la mar és la seu de la presidència del govern, no del partit del president, sia del color que sia.



## LA UNIVERSITAT DE LES ILLES BALEARS FA UN ESTUDI SOBRE HÀBITS ALIMENTARIS

Els al·lots de l'escola de Maria també han estat elegits per fer un mostreig sobre hàbits alimentaris. En aquesta ocasió els elegits són els alumnes de sisè i els seus pares. Des de la Universitat de les Illes Balears s'ha preparat una enquesta que alumnes i pares hauran de contestar i que mostrarà com mengen i la qualitat nutricional del seu menjar. Una vegada que l'estudi estigui fet i el facin arribar a l'escola ja el publicarem a la revista.

## RACONS DEL POBLE A LES FOSQUES

Hi ha veïnats que ens han fet arribar la seva queixa perquè els punts de llum al carrer no funcionen. Sabem que dins

# BULLIT DE NOTÍCIES

el Pla d'Obres i Serveis per a l'any que ve hi ha una inversió forta per solucionar totes aquestes deficiències que ja fa temps que es vénen produint. Esperem que se solucionin aquestes deficiències com més aviat millor.



D'esquerra a dreta, el director de l'escola, Silvia Gonçalves, i Pere Mulet, assessor del CEP d'Inca

## UNA MESTRA BRASILEIRA VISITA L'ESCOLA

El passat dia 25 de novembre, a l'escola de Maria, rebérem la visita de Silvia Gonçalves, educadora brasilera que treballa en l'organització del Forumainho i en l'elaboració i coordinació del programa "Vivemos juntos" al Brasil. Tengué un intercanvi amb els professors de l'escola i també saludà i parlà un poc amb els alumnes més grans.

## ELS TORRENTS JA RAGEN

Aquest mes de novembre ha plogut molt, cosa que ha permès que els torrents que envolten el poble, o que passen pel terme municipal, duguin un bon cabal d'aigua. Tant la Síquia Reial, com el torrent de Montblanc presentaven un bon aspecte. Com podreu comprovar al racó de la pluviometria, han estat set els dies en què l'aigua ha caigut al llarg del mes.

## LOTERIA DE FENT CARRERANY

Si abans dèiem que per ser guapo s'ha de patir una mica, perquè et toqui la loteria primer n'has de comprar. I això és el que hem fet a l'associació i que a més volem compartir amb vosaltres. El número 60.182 és l'afortunat d'enguany. Si en voleu part ja ho sabeu, en trobareu als bars, a la carnisseria, a la papereria, a botigues i a la barberia, a més de la gent que feim la revista.

## PRESENTACIÓ DELS ALIMENTS DE LES ILLES ALS ALUMNES DE 5È I 6È

Com una activitat promoguda per la Conselleria d'Agricultura, Ramaderia i Pesca a l'escola de Maria es



va fer el passat dilluns dia 18 de novembre una sessió per als escolars consistent en fer un tast de diversos productes típics de les nostres illes. Als centres escolars se'ls ofereix una degustació d'aquests productes i s'ensenyen diverses característiques d'aquests aliments. Alhora se'ls passa una enquesta on han de valorar el que han tastat. Els al·lots de Maria tastaren ametles i formatge. Als pares també se'ls enviarà una enquesta per fer la mateixa valoració.

## CATALINA SUREDA ENTRA A LA JOVE ORQUESTRA NACIONAL D'ESPANYA

La nostra jove violinista Catalina Sureda, després de les proves pertinents, ha entrat a la JONDE. Aquesta orquestra té la seu a Madrid i els seus encontres tenen lloc a diferents llocs d'Espanya. Preparens els concerts que llavors, fent gires, interpreten a diferents auditoris d'Espanya i de l'estranger. Enhorabona.

## UN NOU LOCUTORI A MARIA

Ara fa uns mesos ja donàrem la notícia de la inauguració d'un locutori a la plaça. Ara n'han obert un altre, aquesta vegada a la tenda d'Es Comellar, al carrer Ramon Llull. La gran quantitat d'immigrants que els darrers anys s'han instal·lat a Maria han possibilitat aquests negocis. L'abaratiment de les cridades cap als seus països d'origen han fet possible l'obertura d'aquests locals.





# DEMOGRAFIA



## ENS HAN DEIXAT:

L'amo en Jaume Llompart Tugores morí el passat dia 1 de novembre a l'edat de 89 anys. Vivia al carrer de Sa Raval, número 97.

Madò Joana Maria Alomar Mas morí el passat dia 25 de novembre a l'edat de 98 anys. Vivia al carrer Major, número 136.

Madò Catalina Gelabert Roig ens deixà el passat dia 29 de novembre a l'edat de 76 anys. Vivia al carrer de Sa Raval, número 114.

Que descansin en pau.

## BENVINGUTS:

Na Bàrbara Moragues Crespi va néixer el passat dia 25 d'octubre. Els seus pares són Antoni Moragues Joy i Catalina Crespi Bunyola.



En Tomeu Serra Mas va néixer el passat dia 20 de novembre. És fill de Bartomeu Serra Mas i Antònia Mas Bergas.

Enhorabona als seus pares i demés família.

## JA L'HAN FETA:

En Jaume Ramis Sans i na Joana Maria Mas Cloquell es casaren el passat dia 15 de novembre.

En Gregorio Vera Bauzà i na Maria Magdalena Miralles Adrover es casaren el passat dia 16 de novembre

Que el vostre amor no acabi mai.

## TELÈFONS D'INTERÈS:

AJUNTAMENT	971525002 (FAX) 971525194
BIBLIOTECA	971525688
UNITAT SANITÀRIA (cita prèvia)	971525594
APOTECARIA	971525020
ESCOLA DE DALT (telèfon i fax)	971525083
ESCOLA DE BAIX	971525252
LOCAL TERCERA EDAT	971525564
PARRÒQUIA	971525033
GESA INCA: AVARIES	971880077
BOMBERS	085
HOSPITAL MANACOR Informació	971847000
Urgències	971847060
Cita Prèvia	971847100
AMBULATORI D'INCA	971502850
URGÈNCIES A TOTA L'ILLA	061
SON DURETA (Centralita)	971175000
AMBULÀNCIES S.S. (Inca)	971502850
AMBULÀNCIES	971200362
RECAPTACIÓ TRIBUTS CAIB (Inca)	971505901
ADMINISTRACIÓ D'HISENDA (Inca)	971505150

## HORARIS:

### AJUNTAMENT:

de 8'30 a 15 hores.

### APOTECARIA:

Matí: 9 a 13 hores.

Horabaixa: 16'30 a 20'30 hores.

### UNITAT SANITÀRIA:

de 9 a 15 hores.

### BIBLIOTECA:

Dilluns i dimecres: de 16 a 18 hores.

Dimarts, dijous i divendres: de 16 a 19 hores.

### LÍNIA MARIA-PALMA:

**Sortides Maria:** 8 i 15 hores. (15 h. Dissabtes no, Festius sí)

**Sortides Palma:** 13 (dissabtes, 14 h) i 19 hores. (Festius, 19,15 hores)

### LÍNIA INCA-MANACOR:

**Cap a Manacor:** 12'30 i 19'55 hores.

**Cap a Inca:** 9'40 i 18'50 hores

### LÍNIA MARIA-HOSPITAL-MANACOR:

(De dilluns a divendres)

**Sortides Maria:** 7'55, 10'30 i 14'45 hores

**Sortides Manacor:** 11'05, 13'35 i 18 hores

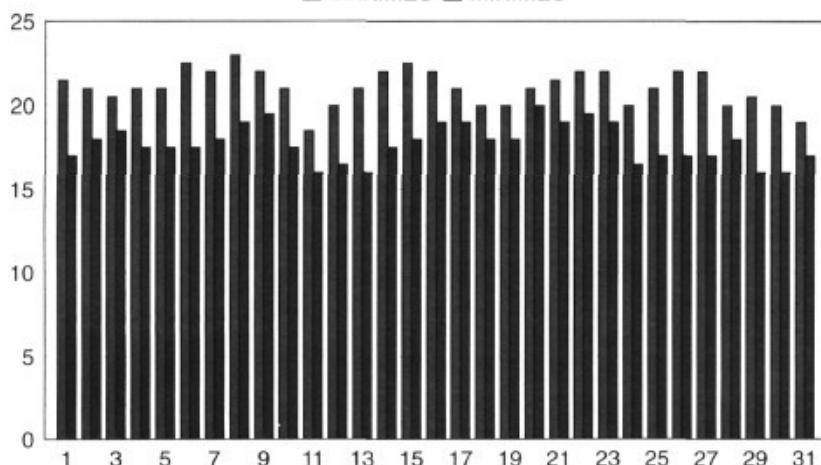
## PUNT D'ATENCIÓ CONTINUADA DE SINEU: Carrer Ponent, número 3.

- Per demanar hora al servei de Pediatria heu de cridar de 8 a 14 hores al .....**855043**
- Per urgències, a partir de les 15 hores heu de cridar al .....**520292**
- Preparació pel part, postpart, control de gestació i informació sobre anticonceptius heu de cridar al .....**236624**

## El temps

## MES D'OCTUBRE

■ MAXIMES ■ MINIMES



## PLUVIOMETRIA

Dia 3 ..... 23 l.

Dia 9 ..... 7 l.

Dia 10 ..... 4 l.

Dia 11 ..... 36 l.

Dia 31 ..... 9 l.

**TOTAL: 79 LITRES**

## Temperatura Màxima

23° C (Dia 8)

## Temperatura Mínima

16° C (Dies 11 i 29)

## Temperatura Mitjana

19,4° C

Mitjana Màximes

21,1° C

Mitjana Mínimes

17,7° C

## Carta oberta a Sor Francisca Negre Carbonell

Que ve de Bolívia i a la seva família i el seu germà Toni que conserva el patriarcat del domicili dels seus pares al carrer Major de Maria.

Quina bellesa tornar-nos a veure personalment! Sor Francisca, per a mi sou la perla de l'Atlàntic i l'atleta espiritual que creuau, com l'apòstol Sant Pau per evangelitzar ànimes perdudes més enllà de l'oceà, per ensenyar-les i fer-les cristianes, la paraula de Déu, l'amor «carinyós» de Jesucrist.

Vos sabeu que tot un poble, el vostre poble de Maria de la Salut vos esperam, amb els braços oberts, amb la mateixa estimació amb què sempre vos hem rebut, vos sou flor i nata dels mariers i per a mi sou la monja més bona que he conegut a Mallorca i a tota la Península Ibèrica. Vos sou l'orquídia del jardí espiritual, on, a certa ciència la vostra llum ha il·luminat tants de cors, per on els vostres peus han trepitjat, pels diferents pobles de

Mallorca, inclús en el continent i a Ciutat Real, a on tot els seus habitants vos estimaven i rendien amor i pleitesia.

Però el vostre apostolat ve ara de més lluny, de la vostra estimada Bolívia, on heu deixat tota aquella gent, part de la vostra vida i de les vostres forces físiques. Jo comprenc que quan vos allunyau d'ells, pareix que vos fa falta allò que heu cultivat dia a dia durant tants d'anys, l'amor i l'estimació de tota aquella gent.

Sor Francisca, vos sabeu que jo vos estim amb totes les meves forces, començant des de la pila baptismal, fins als peus de la nostra mare, Maria de la Salut, que va viure amb nosaltres els primer moments de la nostra infantesa, preciosa l'estampa que va resar i va venerar, amb una oració diàriament, on rep el seu oxigen maternal, d'una gran mare, que ens uneix vivament a tots els seus fills, bons i dolents, ensenyant-los el camí a seguir d'amistat, comprensió i l'amor que tots li retem.

Una abraçada del seu amic

Miquel Rosselló i Quetglas.

INCA, a 1 de desembre del 2002.

C/. Major, 113 - Tel./Fax 971 525 035 - Mòbils 679 091 509 - 615 660 932 - 07519 MARIA DE LA SALUT (Mallorca)



**CONSTRUCCIONS DE PISCINES I ALJUBS AMB  
SISTEMES DE PROJECCIÓ DE FORMIGONS GUNITATS**

***Piscines d'es Plà***

**MARIA DE LA SALUT**

**Sóc la Ruth Gabarró d'Igualada i vaig ser detinguda a la manifestació del 12 d'octubre. Escric per a fer saber el tracte que vam rebre no només jo, sinó les 19 persones detingudes majors d'edat.**

En primer lloc, desmentiré alguns punts que, en general els mitjans de comunicació us han fet arribar. No totes les detencions es van dur a terme durant la manifestació, sinó que se'n van produir 10 de prèvies i la resta vàrem ser detinguts al carrer Roger Llúria 15 minuts després que la manifestació hagués acabat (sobre les 13'30). Vam ser detinguts per agents de la policia de paisà (secreta), (alguns fins hi tot anaven amb estelades al coll, ràstes o cresta) que ens van colpejar brutalment i humiliar (alguns van ser obligats a cantar "el himno nacional español" mentre els trepitjaven el cap amb la bota de punta de ferro). En cap moment la policia es va identificar. Ens van dur emmanillats amb unes brides que tallaven la circulació de la sang, a la comissaria de Via Laietana vam estar una hora i 50 minuts drets i de cara a la paret, o com ells deien "cara al sol"; més tard, ens varen treure les brides fent ús d'una navalla i fent comentaris com: "ahora gritarás porque te voy a pinchar" o bé, "¿qué vena te corto?". Vam ser escorcollats per últim cop en aquella comissaria. A les 15h vàrem arribar a "la Verneda" on vam estar tots els majors en una sala d'espera durant 5 hores; allí, de tant en tant ens cridaven i ens demanaven les dades, ens van prendre declaració i ens van demanar un telèfon per avisar a familiars (aquests familiars, en teoria, eren avisats des de les 17h, tot i que els varen avisar a les 20h). A les 20'30 ens traslladaven dins la garjola, on ens donaren un paquet de 5 galetes i un suc de taronja (va ser el primer i últim àpat del dia) ens van proporcionar una marmega (que cal dir que hi havia vòmits i "pixum") i això va fer que haguéssim de dormir asseguts.

L'endemà ens lleven a les 7'00, ens tornen a donar un paquet de 5 galetes i un suc i ens diuen que sortirem aviat, la qual cosa ens va alegrar molt ja que estàvem en una cel·la que feia 10 peus per 7 peus i no hi havia ni llum natural, ni artificial: l'única claror que vèiem era la poca que les reixes deixaven passar. Més tard de les 14h ens donen un entrepà de formatge a nosaltres i als marroquins també interns, un de pernil dolç.

Aquell segon dia a "la Verneda" vàrem rebre maltractaments psicològics de totes menes: per exemple, un

policia em va presentar a dos violadors, acte seguit, es varen posar a parlar tots tres de la meua edat... (no cal que entri en detalls), vàrem ser enganyats: els nostres pares ens volien fer arribar notes de consol, menjar i medicaments, (no els vam veure ni passar), varen apallissar a un magrebí davant la nostra cel·la (era un crio, tan sols tenia 18 anys).

Naturalment aquell dia tampoc vàrem sortir d'allí, vam passar la segona nit, sopant tan sols un segon entrepà de formatge (tal com sona: pa semblant a xiclet i algun tall de formatge). El tercer dia ens lleven a les 7'30 i ens fan recollir per anar al Jutjat de guàrdia; un cop allí em tornen a tancar (aquest cop sola) durant unes 7 hores, sense cap mena d'informació.

Quan vaig sortir d'allí dins, vaig sortir amb els càrrecs: "desordre públic" o com em van aclarir "haver agredit a un membre de la policia" (cosa que em va fer molta gràcia perquè sóc de constitució "poca-cosa"). Allà fora m'esperaven els meus pares, la meua germana i membres d'Alerta Solidària, a qui dono les gràcies de tot cor per informar i tranquil·litzar els pares de tants detinguts/detingudes.

Aquesta experiència fa veure que hem retrocedit molt en el temps, ja no tenim llibertat d'expressió, som enganyats, humiliats i el pitjor, som maltractats tant físicament com psicològicament per persones que en teoria han de vigilar la ciutat dels perills que hi puguin haver. En tot moment vam ser mal informats, des de la detenció (en teoria havíem d'estar 2 horetes i marxar cap a casa) fins que vam sortir (amb 56 llargues hores sobre espallles).

Demano a qui hagi llegit aquestes ratlles que no es quedi amb el tòpic de: "Si l'han agafat és perquè ha fet alguna cosa" perquè tant en el meu cas com en la majoria dels altres casos, som totalment innocents dels càrrecs dels quals se'ns acusa, només vam fer acte de presència en una manifestació en què demanàvem que s'aturi el feixisme.

Per acabar, demano als detinguts que no ens hem de tirar enrere, hem de seguir lluitant, som persones amb idees clares i nobles i tothom ha de saber perquè lluitem!

Ruth Gabarró.



IMMOBILIÀRIC  
LLUC MATAS



*"Venga a descubrir un paraíso"*  
*Rommen Sie, finden Sie Ihr paradís*

Plaça des Pou, 17  
07519 Maria de la Salut (Mallorca)

Tel. 971 52 50 70  
Fax 971 52 57 73  
Mòbil 679 90 57 94



**"la Caixa"**

OFICINA DE MARIA DE LA SALUT



# LA TERRA I ELS SEUS FRUITS

## -Apunts de la Vida Pagesa-



### ELS EMPELTS

El mes passat vàrem començar a xerrar dels empelts i de les seves compatibilitats, separant els arbres de pinyol amb els de llavor i

s'adjuntava la taula de compatibilitats d'empelts dels arbres de pinyol i aquest mes havíem de publicar la dels de llavor, però un problema informàtic a l'hora de maquetar va fer que la taula sortís moguda i era impossible entendre res, i el més important de l'article era la taula. Des d'aquí les meves disculpes.

Aquesta taula que segueix és completa, amb els arbres de pinyol i els de llavor, vull recordar que és possible que altres combinacions vos hagin aferrat, però aquestes afinitats són les més compatibles i les que ens donaran millor resultat. També incidir amb l'empelt d'albercoquer damunt ametller, feis un empelt pont de prunera.

El mes que ve explicarem teòricament com hem de fer un empelt i distints tipus d'empelts.

### TAULA DE COMPATIBILITATS D'EMPELTS

VARIETAT	A M E T L L E R	A L B E R C O Q U E R	C I R E R E R	P R U N U S	M E L I C O T O N E R	P O M E R A	P E R E R A	C O D O N Y E R	N I S P R E R	N E S P E R A	A T Z A R O L E R	S E R V E R A
<b>PATRÓ, PEU o PORTAEMPELT</b>												
AMETLLER	X	X??		X	X							
ALBERCOQUER	X	X		X	X							
PRUNUS AVIUM			X									
SANTA LLUCIA			X									
MIRABOLA				X								
SANT JULIÀ			X	X	X							
PRUNA MARIANA	X	X		X								
FRANC MELICOT.	X	X		X	X							
HÍBRID AMETL. X MELICOT	X			X	X							
ARANYONER	X			X								
FRANC POMERA						X	X				X	
POMERA M2,M7,M9						X						
FRANC PERERA							X					
CODONYER							X	X	X	X	X	
NISPRER									X			
CIRERER DE PASTOR						X	X	X		X	X	X
SERVERA											X	X
ATZAROLERA											X	X

??.- Per empeltar albercoquer damunt un peu d'ametller s'ha de fer un empelt pont de prunera. La varietat de la prunera ha d'ésser japonesa (les que fan les prunes rodones).

**Només se poden empeltar damunt ells mateixos:** Alzina, figuera, garrover, pins, ginjoler.

### FEINES I COSTUMS DEL MES DE DESEMBRE

Ja ha arribat el fred i des de fa un parell de setmanes els dissabtes i diumenges ens despertam sentint grunyar qualque porc que l'hi ha arribat el seu Sant Martí. Les matances a més d'una esquerada de feina, són una gran festa gastronòmica, la millor carn del porc és la del dia de les matances. Quin tiberi: frit per berenar, i per dinar-sopar: sopes, arròs de matances, escaldums, taronges, bessons d'ametlla, cacauets, ensaïmada, etc.

I si parlem de feina, ja ha arribat el temps de sembrar els arbres, fer empelts i exsecallar. A l'horta podem començar a preparar per fer els planters de tomàtiques, pebres i albergínies i seguim collint cols, col-i-flor, raves, pastanagues i espinacs.

S'acosta Nadal i hem de preparar el bessó d'ametlla per torrar, per fer llet d'ametlla i el torró, a més de tots els dolços típics d'aquestes dates.

Res més, que passeu unes bones festes i Molts d'Anys

## QUÈ ENS HA ARRIBAT A LA BIBLIOTECA?

### **El crit silenciàt**

ANNA TORTAJADA

Diari d'un viatge a l'Afganistan

Pròleg de Carmen Alborch

### **Josep Pla – Joan Fuster**

Edicions del País Valencià SA

Fundació Francesc Eiximenis

EL TEMPS

### **Guia dels pobles de Mallorca**

Diversos autors

Consell Insular de Mallorca

### **El senyor dels anells:**

la comunitat de l'anell

La llegenda es fa realitat

Aurum Producciones - **VÍDEO** Barcanova

### **Som**

MARISA ROJAS

Produccions Blau - **CD**

### **Sempre els meus ulls**

Suso Rexach

Produccions Blau - **CD**

VINE A LA BIBLIOTECA MUNICIPAL A FER

## EL CALENDARI DE L'ANY 2003

DIA 19 DE DESEMBRE A LES 17,30h

Dinamització Cultural CIM – “SA NOSTRA”

L'encarregada de la Biblioteca,  
Francesca Maria Mas



ASSOCIACIÓ CULTURAL  
**FENT CARRERANY**  
Ruix d'Alqueria, 11 - Maric de la Balza

---

**Loteria de Nadal**

El portador d'aquesta papereta juga la quantitat d'un euro i seixanta cèntims en el sorteig que es celebrarà el dia 22 de desembre de 2002, al número:

**60.182**

Donatiu: 0,40 €.  
Dipositari: A. C. Fent Carrerany  
Tota papereta comprada dona dret a un caducador als tres mesos.

01001

---

**TECNOSPORT**

PISCINES  
TENNIS • SQUASH  
POLIESPORTIUS  
GUINYATS  
PAVIMENTS POROSOS

Gran Bateria, 19 av. 2<sup>a</sup> - Poligon Son Castelló - PALMA - Tel. 971 43 02 00 - Fax 971 43 14 80

**BAR RESTAURANT**

**"SES TARRAGONES"**

Pa amb oli  
i  
Carn torrada



Carret. Petra - Sta. Margalida Km. 6'600 Tel.: 971 52 53 16

# CARRERANY ESPORTIU

## CAMPIONAT INDIVIDUAL DE MALLORCA D'ESCACS

En escriure aquestes línies falta una ronda per acabar el Campionat Individual de Mallorca, que secelebra al nostre poble. En general fins ara el campionat ha transcorregut amb normalitat, sense cap incidència esportiva a destacar, en tot cas la retirada de qualche excampió de preferent en

perdre les opcions a guanyar el torneig. Els jugadors no han posat en dificultats la feina de l'àrbitre principal en Jeroni Bergas, que coneix la seva capacitat podem afirmar que hagués pogut participar en el torneig.

Facem un repàs per les categories on tenim representació: Primera. En Gaspar Mas ha realitzat un dels tornejos més fluixos. Amb una puntuació de 2.5 punts (una victòria i tres taules) de set possibles és un dels candidats a baixar

de categoria. Tot queda pendent de la darrera ronda. Per jugar a l'escacs, com en qualsevol altre esport no només se n'han de tenir ganes, sinó que és necessari un bon entrenament, en aquest cas tant teòric (estudiar obertures, analitzar les partides de cada ronda tant pròpies com les dels rivals,...), com pràctic (jugar partides amb regularitat, utilitzar el rellotge,...) i físic (un bon estat físic ajudar a concentrar-se i a suportar quatre o cinc hores davant un tauler). Dedicant a l'escacs únicament el temps de la partida del campionat és difícil fer un bon campionat.

Segona. Després d'un bon inici no tenim cap representant amb opcions a pujar de categoria. A la darrera ronda en Toni Ballester i en Miquel Mascaró s'enfronten amb 3.5 punts, en Monserrat Munar amb la mateixa puntuació té una partida sense transcendència. En Miquel Ferriol amb

3 punts es troba entre els dotze jugadors amb qualche possibilitat d'ocupar una plaça de descens.

Tercera. En Pere Antoni Buñola és un dels jugadors amb possibilitats d'aconseguir una de les dotze places d'ascens. Destacada actuació d'en Guillem Payeras i en Pere Ferriol amb 4 punts. En Joan Miquel Ferriol els segueix amb 3 punts. A l'anterior revista ens vàrem oblidar de mencionar en Jaume Darder que ha aconseguit 2 punts. I per acabar tenim dos dels jugadors més joves del campionat, en Martí Ferriol amb 2 punts i na Bàrbara A. Ferriol amb 1 punt. Després de la darrera ronda, el campionat acabarà amb el lliurament dels trofeus i un sopar per a tots els participants i acompanyants en el mateix local on s'ha realitzat el torneig.

Gaspar Mas

(Aquesta article va sorit el mes passat tallat per unes fotos. Aquest mes el reproduïm sencer sense les fotos.)

## VOLTA INTERNACIONAL MENORCA. SET 02

Els dies 18,19 i 20 d'octubre es va celebrar la II Volta Internacional a Menorca i on hi participà per primera vegada el nostre Club Ciclista Maria de la Salut.

Divendres 18, va ser la sortida, a les 15.00 des de Carrer Nou; totes les bicicletes estaven preparades per posar dins la furgoneta que en Joan Estarellas (AGUAMAR) havia previst.

Ens trobàrem a Alcúdia a les 16.00, tots els que veníem de Palma i els que havien sortit de Maria. En Pep Ferriol (VIATGES MARTEL) va arreglar la part del viatge, tragué les targes d'embarcament i a les 17.00 amb el vaixell d'ISCOMAR sortí cap a Ciutadella. Molt bona mar vàrem tenir durant la travessia. Arribàrem damunt les 20.00, allà ens esperava el pare d'un dels corredors que per les festes de Maria participà a les carreres, per acompanyar-nos fins a Maó. Recollírem els dorsals, ens férem fotos amb Claudio Chiapucci, corredor molt important de l'era de Indurain, i ens dirigírem cap a l'Hotel Capri. Distribució de les habitacions i cap a sopar. Una vegada sopat, ganes havia de anar a dormir, l'endemà a les 7, diana.

Dissabte dia 19, a les 07.45 ens trobàrem al restaurant de l'hotel, una bona berenada i amb els nervis de prendre part a una gran cursa ciclista, ens dirigírem a la plaça davant l'Ajuntament de Maó per signar el full d'inscripció, ens trobàrem amb molta de gent coneguda de Mallorca, concretament de Sineu, Lloret, Muro....

A les 09.00 es donar la sortida, hi havia 255 corredors inscrits. Els quilòmetres prevists eren de 102, passant per Es Castell, Sant Lluís, Sant Climent, Es Migjorn Gran, Urbanització Sant Tomàs, aquí avituallament i reagrupament. Continuació cap a Ferreries, Alaior i cap a Maó. El ritme fou molt exigent i dur, teòricament no hi havia escapats, ni sprinters...

Però ningú volia quedar despenjat, molts tenien clar " *anau fent que ja arribaré* " damunt la una arribàrem a Maó. Una bona dutxa, dinar i una millor migdiada. L'horabaixa la vàrem dedicar a anar comprar formatges... El millor del dissabte quedava per arribar... en Miquel Morey es va encarregar de trobar un molt bon restaurant " ES CRANC " a Fornells. La caldereta de llagosta no podia faltar, ens ho passàrem de.... Com a nous i amb bones reserves per demà.

Diumenge, amb el pensament amb els 357 metres de la Muntanya del Toro, els 250 corredors vàrem passar el control de firmes, davant l'Ajuntament. A les 09.00 sortí la "serpent multicolor" cap a la carretera de Fornells, direcció Es Mercadal. Va començar la pujada al Toro; cada un de nosaltres té la seva història que contar, el calvari va ser gros. Uns pujaren, altres ho provaren i altres quedaren a baix... A les 12.00 tornàvem ser a Maó. Una vegada dutxats, relaxats, tots els participants es dirigiren cap al recinte ferial on hi havia preparat un bon dinar per tornar posar a punt els nostres músculs. Entre corredors i acompanyants s'ajuntaren unes 500 persones. Tots els participants vàrem rebre una record de l'estada a Menorca. Una vegada acabat el dinar, agafàrem les furgonetes i cap a Ciutadella. Recorreguérem a peu tot el centre i el port. A les 20.30 agafàrem el vaixell d'ISCOMAR i cap a Alcúdia. A les 23.30 arribada, uns cap a Maria i altres cap a Palma.

Tres dies agradables, bona companyonia, molt bon humor i una experiència inoblidable. El 14 que hi participàrem vàrem ser: Miquel Morey, Pep Ferriol, Miquel Perelló, Toni Gelabert, Toni Mulet, Toni Castelló, Joan Mas, Joan Gelabert, Pere Ferriol, Miquel Ferriol, Nadal Ferriol, Xisco Florit, Pep Sabater i Joan Estarellas.

PEP FERRIOL TORELLÓ



# ÍNDEX 2002

## ARTICLES VARIS

Desamor. Misser de misses dites .....	10
Qüestió de decisió .....	11
Crònica dels esdeveniments de Rwanda (4a part) .....	20
Son Roig, casal on va nèixer el venerable	
Julià Font i Roig .....	30
Angoixa .....	35
La moreneta de Lluc pelegrina a Maria .....	40
Recordant Sant Alonso Rodríguez, el sant de Montision i la guerra civil de Petra .....	42
Mans de seda .....	61
Midar mirades .....	71
Els presoners republicans .....	81
Projecte de canalització d'aigua a Perú .....	82
Llums .....	84
Rodant amb rodes .....	84
Manifest: Sí a l'Ecotaxa .....	100
A la deriva amb menys tres .....	105
I segueix la primavera .....	108
La baldufa .....	116
Benzina i Xenofòbia .....	120
Amor a simple vista .....	135
Més saben un misser i un ase... ..	142
Triangle de tres .....	152
Cosetes (entre passat i present) .....	162
Germà Mar. Paraules a Sant Francesc .....	164
Revocar dreces .....	176
El mur .....	176
On és el bust? .....	204
El misteri més gran .....	207
Teràpia de grup .....	208
Estels de comprensió .....	210
La sort encén l'aire .....	210
Les meves imatges d'aquest estiu .....	222
El futur del transport públic a Mallorca .....	223
Adaia Nova .....	230
Llops embaucadors .....	230
Terra i neu al soufflé .....	230
Soliman el Magnífic .....	265
Cap on anam? .....	266
Neix compartircotxe.com .....	267
El petit comerç comença a posar en pràctica mesures de reducció de residus .....	268
Un record emocionat a les mèl·leres .....	269

## BIBLIOTECA MUNICIPAL

Novetats per a infants i per a adults .....	76
Què ens ha arribat a la biblioteca? .....	148
Què ens ha arribat a la biblioteca? .....	228
Què ens ha arribat a la biblioteca? .....	276

## BULLIT DE NOTÍCIES

12, 36, 62, 86, 110, 136, 158, 178, 200, 224, 248 i 270

## CARRERANY ESPORTIU: CICLISME

Ciclisme d'altura .....	24
Notícies de ciclisme .....	73
Comença el Pla de Mallorca de Ciclisme .....	123
Pla de Mallorca 2002 .....	145
Pla de Mallorca 2002 .....	167
Estiu ciclista 02 .....	234
Carreres ciclistes Mare de Déu 2002 .....	235
Volta Internacional a Menorca .....	258
Volta internacional a Menorca .....	277

## CARRERANY ESPORTIU: ESCACS

Club d'escacs de Maria de la Salut .....	74
El Club d'Escacs, un any més a Primera .....	95
Escacs, campionat per equips: novè i dotzè classificats en les categories de Primera i Tercera .....	122
El Club d'Escacs eliminat de la copa .....	146
Campionat de Mallorca Individual .....	258
Campionat individual de Mallorca d'Escacs .....	276

## CARRERANY ESPORTIU: FUTBOL

Campus de futbol base al port de pollença .....	23
Resultats classificacions i propers partits .....	24
Resultats classificacions i propers partits .....	47
Resultats i propers partits dels equips de futbol .....	73
Resultats i propers partits dels equips de futbol .....	94
Els alevins també acaben la lliga .....	122
Els benjamins compten els partits per victòries .....	146
Els benjamins han acabat campions .....	167
Futbol 3x3 a sa Plaça .....	175
Torneig de futbet 2002 .....	186
Torneig de futbet 2002 .....	211
Torneig de futbet 2002 .....	234

## CULTURA

Les monedes i les paraules .....	66
Toni Fresneda, un pintor vinculat a Maria .....	94
Jaume Sabater guanya el premi d'Art Jove d'Escultura i Instal·lació .....	173
Dansaires turcs ballaren a la Plaça de Maria .....	174
Pregó de les Festes de la Verge de la Salut 2001 .....	194

## CUINA

Conill amb pebres torrats .....	139
Lluç a la sidra .....	181

## DEMOGRAFIA. TELÈFONS D'INTERÈS

14, 38, 64, 88, 112, 138, 160, 180, 202, 226, 250 i 272

## DE VIATGE, AMB VIATGES MARTEL

27, 65, 89, 119, 140, 182 i 251

## EDITORIAL I SUMARI

2, 26, 50, 78, 98, 126, 150, 170, 190, 214, 238 i 262

## ESCOLA I EDUCACIÓ

Xocolata i nades a l'escola .....	5
Vivim Plegats: Un programa educatiu que ensenya la pau, la tolerància i el coneixement dels altres .....	90
Temps de Pasqua a l'escola .....	96
Escoles Viatgeres: Ruta d'Andalusia Oriental .....	114
Jornades Culturals Vivim Plegats .....	129
Acaben els cursos .....	151
Escola d'Estiu a Maria .....	173
L'educació a distància: una modalitat amb present i futur .....	212
Curs d'iniciació i perfeccionament de xeremies, fabiol i tamborino .....	242

## ESPLAI

Activitats més importants de l'esplai durant gener i febrer ..	60
Grup d'Esplai Es Rebrot .....	128
Acampada a Biniparatx (Menorca) .....	172
Un altre any ha començat l'esplai, però enguany és diferent perquè complim 15 anys .....	255

## FENT CARRERANY: ACTIVITATS

Assemblea general ordinària: convocatòria .....	3
Calendari de Fent Carrerany 2002 .....	3
Conferència del professor Grimalt .....	27
Els protagonistes del calendari són aquests .....	27
Rebuts de l'any 2002 .....	27
Assemblea General Ordinària .....	51
Convocatòria d'Assemblea General Extraordinària ..	51
Conferència del professor Josep Antoni Grimalt .....	55
Assemblea General Extraordinària .....	79
Excursió a Cala Tuent, Sa Costera i Bàltx .....	79
Feim Carrerany: Tuent, Sa Costera i Bàltx .....	99
Feim Carrerany: Excursió al Barranc de Biniraix ..	124
El Barranc de Biniraix, meravellós .....	127
Excursió a Menorca .....	140
Com ens veuen els nostres veïns? Com els veim? ..	171
El torrent de Pareis, una altra vegada .....	191
Paraula de Poesia ha arribat a la cinquena edició ..	215
Feim Carrerany: Excursió als Tossals Verds .....	236
Excursió als Tossals Verds .....	239
Feim Carrerany: De Sóller al Refugi de Muleta .....	260
Anàrem de Sóller al Refugi de Muleta .....	263
Concurs de Bel·lens .....	264

## FESTES

Les matines d'enguany .....	8
Arribada del 2002 a la plaça de Dalt .....	9
Imatges de les festes de Reis i Sant Antoni .....	45

Actuacions musicals .....	46
Programa de les Festes de la Mare de Déu .....	192
Imatges de les festes .....	216
Imatges de la fira .....	220

## HISTÒRIA

La població a Maria al segle XX .....	52
La població i l'economia a Maria entre 1800 i 1900 ..	102
Aproximació a la història del convent de les monges franciscanes (1857-2002) .....	252

## LA TERRA I ELS SEUS FRUITS:

### Apunts de la vida pagesa

L'agricultura ecològica .....	18
Feines del mes de gener .....	19
Les ortigues .....	44
Feines i costums del mes de febrer .....	44
Els plaguicides .....	70
Feines i costums del mes de març .....	71
Art de Conró .....	92
Feines i costums del mes d'abril .....	93
Anys d'albons, anys de cavallons .....	109
Feines i costums del mes de maig .....	109
Contaminacions d'aigües subterrànies .....	141
Pel juny, la falç al puny .....	141
La poda en verd una feina d'estiu .....	166
Feines i costums del mes de juliol .....	166
L'estiu .....	209
Feines i costums del mes de setembre .....	209
Arriba l'hora d'exsecallar .....	232
Feines i costums del mes d'octubre .....	233
Els empelts .....	256
Feines i costums del mes de novembre .....	257
Els empelts .....	275
Feines i costums del mes de desembre .....	275

## OPINIÓ

D'un iot reial a un pailebot illenc .....	4
Mon cor estima un arbre .....	16
Injustícies socials .....	41
Quintos i quintades .....	68
Un dia de primavera .....	83
Quatre mots d'una decisió meditada .....	99
El festival d'Eurovisió i la reivindicació de Gibraltar ..	130
Es necessita una super intel·ligència "o sia un mag" per salvar la nostra joventut .....	131
Tots som en Toni Colomer .....	143
Una reflexió sobre l'impost eco-turístic .....	144
Estimat senyor .....	155
Construint un àmbit comú: l'encontre de socialistes de l'antiga corona d'Aragó .....	183
Basta ja! Ja està bé! .....	184
Facem circular el rumor que Déu existeix .....	185
Dues maneres diferents de valorar la vida .....	229

L'adopció incessant d'un compromís .....	243
Carta oberta a Sor Francisca Negre .....	273
Carta de Ruth Gabarró .....	274

### PASSANT L'ESTONA...

La Provença mediterrània Sud, de Saint Tropez a Mònaco	28
Amb l'AVE i al Coto de Doñana .....	80
Cuba... "y en eso llegó Fidel" .....	156

### POEMES I GLOSES

Bon Viatge moreneta .....	11
Poema al 50è aniversari de la Casa Catalana .....	61
Recordant el meu amic Antoni Negre Carbonell .....	118
Recordant el pont del Rafal i una advocada .....	131
Al director de Carrerany .....	177
Quintos del 40 .....	221
Poema dedicat a 4 hermoses directives de l'Associació de Càncer de Maria .....	231
Poema a Miquel Oliver Roig: Camí del cel .....	231
Poema dedicat el rellotge de Maria .....	266
L'esperit de Nadal .....	268

### PORTADES

Betlem de l'Esplai. Inauguració de la plaça de Dalt. Festa de Cap d'any .....	1
Els Reis Mags. Fogueró de Sant Antoni. El torrent de Montblanc .....	25
Rua a sa Plaça .....	49
Pasqua 2002 .....	77
Sa Costera. Viatge a Almeria: Mojácar .....	97
Titelles a sa plaça de Dalt. Cúber. Vivim Plegats .....	125
Els benjamins acabaren primers. Fi de curs .....	149
Activitats d'estiu a Maria .....	169
Torrent de Pareis. Sant Martí del Canigó. ....	189
Festes i Fira .....	213
Bunyolada. Camí de Santiago. Tossals Verds .....	237
Excursió a Muleta .....	261

### REPORTATGES

La malaltia de Huntington, la gran desconeguda .....	85
Pràxedes, voluntària amb estisores .....	121
El Canigó, Jacint Verdager i la Catalunya Nord: Records d'un viatge .....	197
Camí de Santiago .....	254

### TEMPS, EL

15, 39, 65, 89, 112, 139, 161, 181, 203, 227, 250 i 273

### VARIS

Salutació Nadal Premsa Forana .....	4
Pere Fons ens sol·licita ajuda .....	8
Inaugurada la plaça de Dalt .....	9
Unió de Pagesos organitza cursos d'aplicadors fitosanitaris	19

Edicte de l'Ajuntament de Maria .....	35
El número 50 de la revista Udol de Llubí.....	43
Dia 30 de gener jornada escolar de la no-violència i la pau	46
Estada al Camp d'Aprenentatge Es Palmer.....	55
Records d'infantesa .....	58
Sol·licitud ajuda de Pere Fons .....	59
Lluita contra el NOMA, Fundació Pep Campaner .....	59
Horari de misses per les celebracions de Pasqua .....	69
Un polígon a Maria.....	71
Torrada i ballada popular per ajudar als nins que pateixen	
NOMA .....	82
Agraïment .....	105
Taller de selleters .....	113
Sopar del PSM .....	118
Edicte de l'Ajuntament de Maria .....	124
4 i 5 de maig: Acampallengua a Binissalem.....	143
Un any més, mulla't per l'esclerosi múltiple .....	152
XV festival internacional de música clàssica a Cura i	
Mancomunitat del Pla de Mallorca .....	161
Carta de Sor Francisca Negre a Miquel Rosselló .....	164
I concurs d'acudits per Internet .....	165
Estiu a Maria 2002 .....	168
Visita a Son Moix .....	175
Un conte d'estiu .....	203
Ha mort Miquel Oliver .....	206
Tots els matisos de l'absència .....	206
Trobada del conseller Francese Quetglas amb la Premsa	
Forana a Sineu .....	223
El conseller de Turisme, sopà amb la Premsa Forana a	
Algaida .....	227
El Consell de Mallorca destina el 30 % del seu pressupost a	
la millora de la xarxa viària i al pla d'Obres i Serveis ..	242
Son Roig obre les seves portes .....	243
Renovació de la Junta Directiva de IAPFM .....	264

### XERRADETA AMB, SA

Guillem Bergas Carbonell, president de l'Associació de la Tercera Edat de Maria .....	32
Joana Gelabert i Miquel Capó, han viatjat a l'Uruguai ..	56
En Guillem Mayol, viverista .....	106
Antònia Maria Vicens, mestra que ha anat al Marroc i presidenta de Fent Carrerany .....	132
En Jaume Aulet, de s'Hort .....	153
Arnau Galmés, enòleg .....	244

